

Waterschap Vechtstromen
t.a.v. J.W. van Veen
Postbus 5006
7600 GA ALMELO

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88

overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Tineke van der Beek-Kroeze
telefoon 038 499 76 78
J.vd.Beek-Kroeze@overijssel.nl
Zaaknummer 5247404

Datum	Kenmerk	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
09.10.2019	2019/0187472				

Onderwerp: Ontgrondingenwet; beschikking voor herinrichting Karshoek-Stegeren

Geachte heer Van Veen,

1. Aanvraag

Op 7 februari 2019 hebben wij een aanvraag voor een ontgrondingsvergunning ontvangen van het Waterschap Vechtstromen. De aanvraag is ingediend om de herinrichting van het Vechtdalgebied "Karshoek-Stegeren" mogelijk te maken. Het plan maakt onderdeel uit van het programma Ruimte voor de Vecht. Het plangebied ligt in de gemeenten Ommen en Hardenberg.

2. Ligging en gebiedsbeschrijving

Het plangebied "Karshoek-Stegeren" ligt in het winterbed van de Vecht ter hoogte van de woonkernen Karshoek, Stegeren en Beerze/Diffelen. Het plangebied ligt grotendeels in de gemeente Ommen. Een klein deel (ca. 6 ha) ligt in de gemeente Hardenberg.

Het gebied kenmerkt zich door een grote landschappelijke diversiteit. De gronden langs de Vecht zijn in de huidige situatie voornamelijk in gebruik voor de landbouw en als natuur.

Het plangebied valt voor een deel binnen het Natura 2000-gebied Vecht en Beneden-Regge gebied. Het andere deel valt onder het Natuurnetwerk Nederland.

De grondeigenaren in het plangebied zijn de provincie Overijssel, Waterschap Vechtstromen, Staatsbosbeheer en enkele agrariërs.

3. Procedure

De aanvraag betreft het uitvoeren van herinrichtingsmaatregelen in het winterbed van de Vecht, waarbij o.a. een nieuwe meander in de Vecht en een nevengeul wordt gerealiseerd. De inhoud van de ontgronding bedraagt 363.000 m³. De ontgrondingsdiepte is maximaal 4,20 m -mv. Gezien de aard van de ontgrondingswerkzaamheden is de aanvraag behandeld volgens de in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bepaalde procedure (uniforme openbare voorbereidingsprocedure).

Verder is ook het coördinatiebesluit natuur- en water opgaven Vecht en Regge d.d. 29 mei 2018 van de gemeente Ommen op basis van de Wet ruimtelijke ordening (artikel 3.33 en 3.34 Wro) van toepassing. Deze regeling wordt toegepast, omdat ook andere besluiten en vergunningen moeten worden genomen om het project mogelijk te maken. Het college van Burgemeester en Wethouders van Ommen treedt in deze procedure op als coördinerend bevoegd gezag.

Ook is het coördinatiebesluit natuur – en wateropgaven Vecht (d.d. 22 mei 2018) van de gemeente Hardenberg op basis van de Wet ruimtelijke ordening (artikel 3.33 en 3.34 Wro) van toepassing voor het deelgebied bij Diffelen.

Op basis van de toetsing aan het Besluit m.e.r. geldt voor het uitvoeren van de ontgrondingswerkzaamheden de verplichting voor het uitvoeren van een milieueffectrapportage, omdat de drempelwaarde van een oppervlakte van 25 hectare wordt overschreden. Voor zowel de ontgrondingenvergunning als ook voor nieuw op te stellen bestemmingsplan geldt de MER-plicht. Ten behoeve van de besluitvorming heeft Royal HaskoningDHV het Milieueffectrapport "Herinrichting Karshoek-Stegeren" (d.d. 6 maart 2019) opgesteld.

Tegelijk met de terinzagelegging van het besluit van de ontgrondingsvergunning, wordt ook het MER ter inzage gelegd.

De commissie MER heeft de Plan-projectMER beoordeeld en geadviseerd om het MER op een aantal onderdelen aan te vullen. Dat is inmiddels gedaan in het rapport "Aanvulling plan-projectMER herinrichting Karshoek - Stegeren". In haar reactie heeft de commissie geadviseerd om verder archeologisch onderzoek uit te voeren. Dit advies is inmiddels in juni 2019 opgevolgd.

Voor een uitgebreide beschrijving van de verdere procedure verwijzen wij u naar bijlage 1 van deze beschikking.

Ontwerpbeschikking

Naar aanleiding van de aanvraag hebben wij een ontwerpbeschikking opgesteld.

Deze ontwerpbeschikking met aanvraag en bijlagen heeft samen met het bijbehorende Bestemmingsplan en de PlanprojectMer ter inzage gelegen van 18 april tot en met 29 mei 2019 in het gemeentehuis van Hardenberg en Ommen, bij het Waterschap Vechtstromen en bij de provincie.

Ontvangen zienswijzen en adviezen

Naar aanleiding van de terinzagelegging zijn er geen zienswijzen tegen de ontgrondingsvergunning ingediend. Wel zijn er zienswijzen binnengekomen tegen het Bestemmingsplan. De zienswijzen worden besproken in de zienswijzennota, die wordt toegevoegd aan het Bestemmingsplan.

4. BESCHIKKING

Gelet op het bepaalde in de Ontgrondingenwet, de Omgevingsverordening Overijssel 2017 en de Algemene wet bestuursrecht, hebben wij het volgende besloten op basis van de aanvraag:

- I. aan Waterschap Vechtstromen vergunning te verlenen voor het ontgronden van het terrein van de aanvraag. Dit terrein is op de tekening "Project Hardenberg-Junne, deelgebied Karshoek/Stegeren, Oppervlaktes ontgrondingen", tekeningnummer BF3435-BZ1145_VG-01 d.d. 04-03-2019 weergegeven.**
- II. aan deze beschikking voorschriften te verbinden.**

5. VOORSCHRIFTEN BIJ DEZE BESCHIKKING

Veiligheid en bedrijfsvoering

Voorschrift 1

1. Ter bescherming van de bij deze vergunning in het geding zijnde belangen, kunnen zo nodig namens Gedeputeerde Staten redelijkerwijs nadere voorzieningen worden geëist, waaraan u binnen een nader te stellen termijn dient te voldoen.
2. Van het terrein van vergunning mag u geen enkel gebruik maken (of gedogen), dat niet noodzakelijk is in verband met de ontgrondingswerkzaamheden.
3. Het terrein van vergunning moet goed worden onderhouden en in een ordelijke staat verkeren.
4. De grenzen van het te ontgronden terrein moeten altijd duidelijk herkenbaar zijn. Zo nodig moeten deze grenzen door middel van piketten of palen op een onderlinge afstand van maximaal 30 m zijn uitgezet.
5. Alle materialen of aangebrachte tijdelijke voorzieningen, die niet meer functioneel in gebruik zijn, moet u zo spoedig mogelijk van het terrein van vergunning afvoeren.

Voorschrift 2

1. Ter bescherming van de bodem en het grondwater, mogen binnen het terrein van vergunning geen brandstoffen en/of smeermiddelen worden opgeslagen;
2. U moet bij het gebruik van machines - in redelijkheid alle maatregelen treffen om verontreiniging van bodem en/of grondwater te voorkomen;
3. Machines, materieel en gereedschappen, die binnen het terrein van vergunning aanwezig zijn, mogen geen brandstof en/of olie lekken.
4. Calamiteiten, die schade kunnen veroorzaken binnen het terrein van vergunning of in de directe omgeving daarvan, moet u direct melden bij het "Meldpunt Overijssel(binnen kantoortijd: 038 425 24 23, buiten kantoortijd: 0570 568 007).
5. U dient zo spoedig mogelijk maatregelen te treffen om de schade als gevolg van de calamiteit te herstellen en om herhaling te voorkomen. Deze maatregelen behoeven de instemming namens Gedeputeerde Staten.
Om de schade als gevolg van calamiteiten zoveel mogelijk te beperken, kunnen u namens Gedeputeerde Staten voorlopige maatregelen worden opgelegd, waaronder het (tijdelijk/gedeeltelijk) stilleggen van de ontgrondingswerkzaamheden.

Ontgrondingswerkzaamheden

Voorschrift 3

1. Minimaal twee weken vóórdat u begint met de ontgrondingswerkzaamheden moet u het Meldpunt Overijssel, (binnen kantoor tijd: 038 425 24 23, buiten kantoor tijd: 0570 568 007) (emailadres: meldpunt@overijssel.nl), hiervan op de hoogte brengen.
2. U bent als vergunninghouder verplicht de ontgronder in kennis te stellen van de aan deze vergunning verbonden voorschriften. U blijft echter altijd aansprakelijk voor de juiste naleving ervan. Een afschrift van deze vergunning moet daarom op het werk aanwezig zijn en kan ter inzage worden gevraagd door de politie of de door Gedeputeerde Staten aangewezen provinciale ambtenaren.
3. Bij aanwezigheid van kabels, buizen of leidingen van een nutsbedrijf in, op of boven het terrein van vergunning, moet u een regeling treffen met het betrokken nutsbedrijf. Deze regeling moet betreffen de tijdelijke of definitieve verplaatsing van deze voorziening(en), dan wel de wijze van uitvoering van de ontgroning ter plaatse van deze kabels, buizen of leidingen.

Voorschrift 4

Op de hoekpunten van het af te graven terrein, of zoveel meer dan door of namens Gedeputeerde Staten noodzakelijk wordt geacht, moeten hoogtemerken zijn aangebracht. Deze hoogtemerken dienen de (eind-) afwerkhoogte aan te geven ten opzichte van NAP of van het aangegeven hulppunt. Voorts moeten deze hoogtemerken duidelijk zichtbaar zijn geplaatst, goed zijn verankerd en voor verstoring zijn veiliggesteld.

Voorschrift 5

1. Op eerste aanwijzing van of namens Gedeputeerde Staten moet u ervoor zorgen dat door een erkende en onafhankelijke instantie een waterpassing van het terrein van vergunning wordt uitgevoerd. De resultaten van deze waterpassing moeten ten minste in de vorm van een hoogtepunten- en/of hoogtelijnenkaart (schaal 1 op 1.000) aan ons college worden toegestuurd.
2. Voor het uitvoeren van controles door de door Gedeputeerde Staten daartoe aangewezen ambtenaren moet u zo nodig personeel en het gereedschap en/of het materieel - zonder recht van rekening - ter beschikking stellen.
3. Als u daar om verzocht wordt, moet u aan ons college een schriftelijke opgave verstrekken van de afgevoerde hoeveelheden oppervlaktedelfstoffen.

Werkplan

Voorschrift 6

1. U moet voorafgaand aan de uitvoering van de ontgrondingswerkzaamheden, een werkplan (in tweevoud) ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten voorleggen. Dit werkplan moet ten minste het volgende inhouden:
 - naam, adres en telefoonnummer van de eventuele exploitant van de ontgroning, evenals van de persoon die namens de vergunninghouder verantwoordelijk is voor de correcte naleving van de vergunningsvoorschriften;
 - een kaart van het terrein van vergunning (schaal 1 op 1.000), waarop staat aangegeven:
 - de fasering in de uitvoering;
 - het (de) ontsluitingspunt(en) van het terrein van de vergunning;
 - de locaties van de depotplaats(en);

- de plaats voor stalling van materieel en opslag van materiaal;
Bij de locatiekeuze en de inrichting van het werkterrein moet u kiezen voor een locatie met de minst belastende milieueffecten.
- 2. U dient de ontgronding uit te voeren volgens het goedgekeurde werkplan en de eventueel door of namens Gedeputeerde Staten vastgestelde aanvullende bepalingen. Bij wezenlijke wijzigingen in de uitvoering als voorzien in het goedgekeurde werkplan, moet het werkplan worden aangepast. Het herziene werkplan dient u zo spoedig mogelijk ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten voor te leggen.

Afwerking, inrichting en beheer

Voorschrift 7

1. U moet de ontgrondingswerkzaamheden uitvoeren conform de bij de aanvraag ingediende tekeningen met dwarsprofielen en de situatietekeningen "deelgebied Karshoek/Stegeren, Oppervlakttes ontgrondingen", tekeningnummer BF3435-BZ1145_VG-01 d.d. 6 februari 2019.
2. Indien u de ontgrondingswerkzaamheden voortijdig beëindigt, wordt namens Gedeputeerde Staten bepaald hoe en wanneer het terrein van vergunning moet worden opgeleverd.
3. Minimaal twee maanden voor de vervaldatum moet het terrein van vergunning schoon, dat wil zeggen vrij van verontreinigingen, worden opgeleverd en moeten alle materialen en/of tijdelijke voorzieningen zijn verwijderd.

Bescherming archeologische waarden

Voorschrift 8

1. Ter bescherming van de archeologische belangen moet u bij de uitvoering van de ontgrondingswerkzaamheden in het plangebied letten op mogelijke toevallsvondsten met archeologische waarde. Deze moet u conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet melden.

Soortenbescherming

Voorschrift 9

1. U moet een ecologisch werkprotocol (laten) opstellen, waarin u maatregelen opneemt ten gunste van soorten die in het werkgebied (kunnen) voorkomen.
2. Zonodig moet de ontgrondingswerkzaamheden onder ecologische begeleiding uitvoeren en u daarbij houden aan de maatregelen uit het ecologische werkprotocol

Geldigheidsduur

Voorschrift 10

1. De vervaldatum van deze vergunning wordt (vooralsnog) bepaald op 1 januari 2023. Deze datum kan op verzoek of ambtshalve worden gewijzigd.
Indien het terrein van vergunning voor deze vervaldatum geheel tot genoegen namens

Gedeputeerde Staten is opgeleverd, vervalt de ontgrondingsvergunning op deze eerdere datum van rechtswege.

2. Minimaal twee maanden voor de vervaldatum moet het terrein van vergunning schoon, dat wil zeggen vrij van verontreinigingen, worden opgeleverd en moeten alle materialen en/of tijdelijke voorzieningen zijn verwijderd
3. Voor zover bovenbedoelde afwerking van deze ontgroning niet vóór de vervaldatum kan worden gerealiseerd, moet u minimaal 3 maanden voor de vervaldatum van deze vergunning een verzoek tot wijziging van deze datum bij Gedeputeerde Staten indienen.
4. Indien u de ontgroningwerkzaamheden voortijdig beëindigt, wordt namens Gedeputeerde Staten bepaald hoe en wanneer het terrein van vergunning moet worden opgeleverd.

6. OVERWEGINGEN BIJ DE BESCHIKKING

Om de effecten van de voorgenomen ontgrondingswerkzaamheden op het milieu te kunnen beoordelen is een plan/project-MER opgesteld. De project-MER-plicht geldt bij dit project als onderbouwing van de ontgrondingsvergunning, de plan-MER-plicht voor de kaderstellende plannen, het "Bestemmingsplan Buitengebied, herziening winterbed Vecht, deelgebied Stegeren", van de gemeente Ommen en het "Bestemmingsplan Buitengebied Hardenberg, herziening winterbed Vecht, deelgebieden Rheezermaten en Diffelen" van de gemeente Hardenberg.

Onderzochte alternatieven

In 2016-2017 is een hydrologische watersysteemanalyse uitgevoerd waarin het functioneren van het watersysteem van de Vecht volgens een aantal scenario's is onderzocht. Vervolgens is stapsgewijs naar een integraal en afgewogen voorkeursalternatief voor de Vecht toegewerkt, waarbij zoveel mogelijk invulling is gegeven aan het streefbeeld van een half natuurlijke laaglandrivier. Om tot een goede afweging te komen zijn de verschillende scenario's getoetst en beoordeeld op verschillende relevante (milieu)aspecten. Vervolgens is het voorkeursalternatief verder geoptimaliseerd. Dit heeft geleid tot het MER dat nu ten grondslag ligt aan deze aanvraag voor een ontgrondingsvergunning.

Aan deze beschikking op de aanvraag liggen overwegingen ten grondslag waarbij wij gebruik gemaakt hebben van informatie uit het MER.

6.1 Doel van de aanvraag

De aanvraag is ingediend om het uitvoeren van herinrichtingsmaatregelen mogelijk te maken in het plangebied Karshoek-Stegeren.

Deze maatregelen hebben als doel om de veiligheid van de rivier de Vecht blijvend te garanderen en de natuuropgaven volgens de Kaderrichtlijn Water, Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland te realiseren. Daarnaast wordt aan het gebied een sociaaleconomische impuls gegeven.

Veilige Vecht

De Vecht zorgt voor de afvoer water uit het bijhorende achterliggende gebied in normale en extreme situaties. In extreme afvoersituaties stijgen de waterpeilen in de Vecht die kunnen leiden tot overstromingen binnen het winterbed en in zeer extreme situaties buiten het winterbed. Met de uitvoering van de voorgenomen maatregelen verbetert de veiligheid van de Vecht, doordat overstromingen bij hoge afvoeren worden voorkomen.

Half natuurlijke laaglandrivier

In de huidige Vecht ontbreken de natuurlijke kenmerken en rivierprocessen grotendeels. In de rivier liggen stuwen en de rivier heeft een zomer- en winterpeil. De Vecht is ook op enkele locaties ingedijkt. Rivierbegeleidende houtige begroeiing ontbreekt vrijwel volledig. De rivier is daarnaast voor vissen niet goed bereikbaar en onvoldoende passeerbaar.

Om de natuurlijke kenmerken van de Vecht weer gedeeltelijk te herstellen worden in het plangebied Karshoek-Stegeren een aantal maatregelen uitgevoerd, zoals:

1. de aanleg van een meander en het ontstienen van oevers om erosie en sedimentatie mogelijk te maken;
2. aanleg van stuw passerende nevengeulen om de passeerbaarheid voor vissen te verbeteren;
3. inbrengen van dood hout ter verbetering van habitatcondities voor onder andere vissen;
4. extensivering van het onderhoud en de aanleg van natuurvriendelijke oevers, onder andere om natuurlijke oeverbegroeiing mogelijk te maken.

Natuurontwikkeling

Ten behoeve van het herstellen, behouden en waar mogelijk uitbreiden van de natuur wordt diversiteit van de oevers aangebracht. Met de rivierherstelmaatregelen wordt getracht de natuurlijke dynamiek van de rivier te verbeteren. Met maatregelen zoals het aanleggen van meanders en het ontstienen van oevers worden sedimentatieprocessen gestimuleerd waardoor verjonging van stroomdalgraslanden wordt verbeterd en de verzuring afneemt. Daarnaast zal op potentiële locaties voor de ontwikkeling van stroomdalgraslanden voedselrijke bovengrond worden afgegraven en aangevuld worden met zand. Ook worden enkele poelen

aangelegd voor amfibieën en wordt oorspronkelijk reliëf hersteld. Hierdoor wordt het potentieel areaal stroomdalgrasland vergroot. Aangepast beheer moet zorgen voor een betere ontwikkeling van het habitattype.

Economisch sterk Vechtdal

Het Vechtdal kenmerkt zich door de verwevenheid van natuur- en landbouwgronden. De landbouw is voor een goede waterhuishouding sterk afhankelijk van de Vecht. Bij het herstel van natuurlijke rivierprocessen wordt rekening gehouden met de randvoorwaarden en uitgangspunten van de landbouw. Het doel is om de landbouw- en natuurfunctie zodanig te rangschikken dat de ontwikkelkansen van beide functies verbeteren. Naast landbouw is ook de recreatieve en toeristische sector een belangrijke economische factor in het Vechtdal. De kwaliteit en beleving in het Vechtdal wordt door de voorgenomen maatregelen versterkt.

De kadastrale gegevens van het plangebied zijn: kadastrale gemeente Ommen, sectie E, nummers 3364, 368, 3670, 3671, 3844 respectievelijk sectie P, nummers 132, 160, 161, 162, 163, 166, 428, 712, 778, 786, 870 en gemeente Hardenberg, sectie AE, nummer 1366.

6.2 Ontgrondingenbeleid

Het provinciale ontgrondingenbeleid is door Provinciale Staten vastgelegd in het Beleidskader bouwgrondstoffen Overijssel en gaat uit van de volgende hoofdindeling:

- multifunctionele ontgrondingen, gericht op zowel de functie oppervlaktedelfstoffenwinning als op een of meer gelijkwaardige andere functies als wonen, recreatie, waterhuishouding en dergelijke. Deze functies bepalen samen de locatie, de inrichting en het beheer van de ontgroning;
- functionele ontgrondingen, gericht op het realiseren van een bepaalde functie, waarbij een bodemverlaging noodzakelijk is.

Ontgrondingen die nodig zijn voor het realiseren van een bepaalde functie worden in principe toegestaan als ze qua maatvoering functioneel zijn. Daarbij wordt gekeken naar o.a. de diepte, oppervlak en verdere maatvoering. Het vrijkomen van oppervlaktedelfstoffen is bij deze ontgrondingen van secundaire betekenis. De functionaliteit van een voorgenomen ontgroning wordt vooral bepaald aan de hand van drie criteria: functie, locatievoorwaarden en inrichtingsvoorwaarden.

De aanvraag is ingediend om het uitvoeren van herinrichtingsmaatregelen in het winterbed van de Vecht in het plangebied Karshoek Stegeren te kunnen realiseren.

Hierbij worden de volgende ontgrondingswerkzaamheden uitgevoerd:

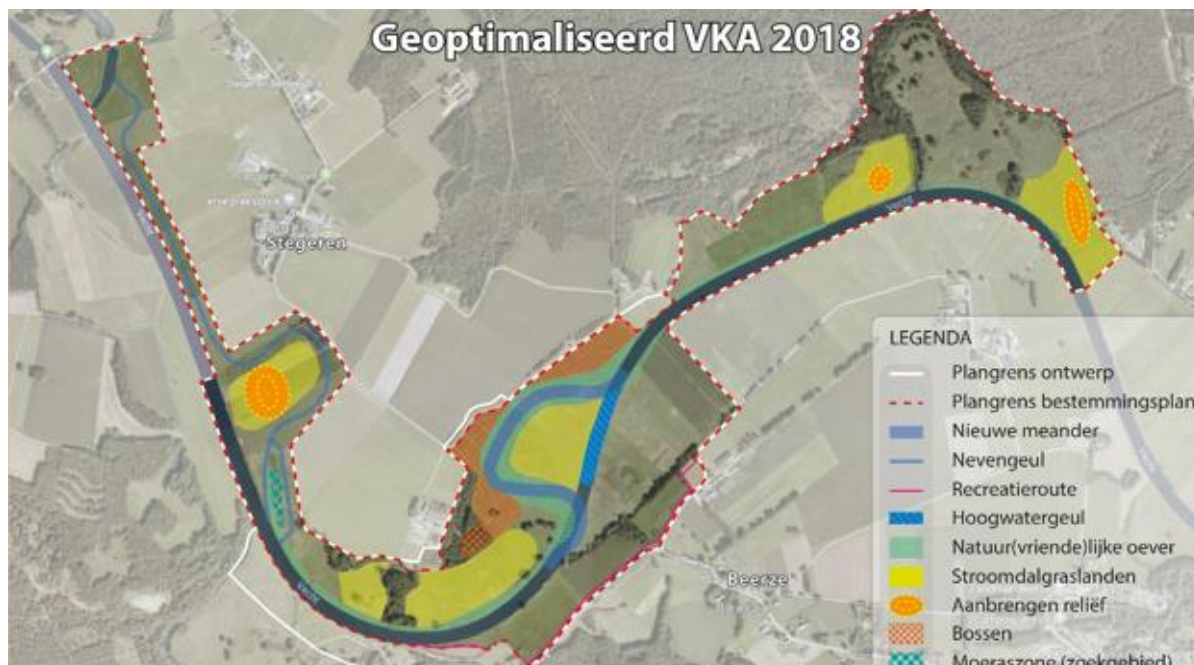
- aanleg nevengeul
- aanleg meander
- aanleg natuurvriendelijke oevers
- aanleg stroomdalgraslanden, waarbij reliëf wordt hersteld
- aanleg poelen

Bij de herinrichting van het winterbed van de Vecht, krijgt de Vecht een meer meanderend verloop en flauwere oevers. Bij Karshoek zal een ooibos worden gerealiseerd, dat dient als ecologische verbinding tussen de twee grote boscomplexen ten noorden en zuiden van de Vecht. Ook worden er stroomdalgraslanden langs de Vecht ontwikkeld.

De meander en nevengeul worden aangelegd met een bodembreedte van 8 m en taluds van 1 : 1. De diepte varieert van 2,5 tot 3,5 m beneden het maaiveld.

Er is een maximale ontgravingsdiepte is 4,20 m beneden het maaiveld aangevraagd. Deze ontgravingsdiepte wordt incidenteel toegepast bij het herprofiëren van de Vechtoevers. Deze diepte sluit aan op de diepte van de bodem van de Vecht....

De aanvraag betreft een functionele ontgroning, ten behoeve van het herinrichten van het winterbed van de Vecht. De maatvoering van de ontgrondingswerkzaamheden is afgestemd op de nieuwe functies in het plangebied.

Globale weergave voorgenomen activiteit

Bij de ontgroning komt circa 363.000 m³ grondspecie vrij. Voor een deel wordt de vrijkomende grond binnen het plangebied gebruikt om reliëf aan te brengen en een deel van de Vecht te dempen. Verwacht wordt dat de overblijvende vrijkomende bodemspecie grotendeels op de zandmarkt zal worden gebracht en in het omliggende gebied zal worden afgezet. Naar verwachting vindt geen verstoring van de exploitatie van multifunctionele ontgroningen in de omgeving plaats.

De aangevraagde ontgroning past door de functionele omvang van de ontgroning in het ontgroningenbeleid van de provincie.

6.3 Ruimtelijke ordening

In de Omgevingsvisie Overijssel 2017 beschrijft de provincie haar visie op de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving in de provincie. De provincie beoogt een duurzame ontwikkeling, die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder voor toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien. Voor functionele ontgroningen geldt een ontgroningenbeleid ter bescherming van natuur en landschap, en aardkundige en archeologische waarden.

In de Omgevingsvisie heeft het betreffende gebied op de gebiedskenmerkenkaarten de volgende aanduidingen:

- voor de Natuurlijke laag: beekdalen en natte laagtes
- voor de Laag van het agrarisch cultuurlandschap: maten- en flierenlandschap
- ontwikkelingsperspectief: ondernemen met Natuur en Water

Voor het plangebied zijn de gebiedskenmerken beekdalen en natte laagtes en het maten-en flierenlandschap beeldbepalend. Voor dit type landschap geldt als regel dat het waterpeil niet lager is dan voor graslandgebruik noodzakelijk en dat de beekdalen en laagtes een beschermende bestemmingsregeling krijgen die gericht is op instandhouding van het watersysteem, de waterkwaliteit en voldoende ruimte voor water en indien het bestaande

(agrarisch) gebruik dat toelaat natuurlijke dynamiek; ontwikkelingen in de directe nabijheid van beekdalen en natte laagtes, moeten bijdragen aan extra ruimte voor de dynamiek van het stromende water en het vasthouden van water, aan versterking van de samenhang in het beekstelsel en aan vergroting van de zichtbaarheid, bereikbaarheid en beleefbaarheid van het water.

De voorgenomen werkzaamheden dragen bij aan extra ruimte voor de dynamiek van de Vecht en het vasthouden van water en bij het uitvoeren van de herinrichtingsmaatregelen worden de kenmerken van het beekdal en het maten- en flierenlandschap versterkt.

Zowel de gemeente Ommen als de gemeente Hardenberg hebben een nieuw bestemmingsplan opgesteld waarin de inrichtingsmaatregelen ruimtelijk zijn vertaald en in gebruiksregels zijn vastgelegd. De bestemmingsplannen worden tegelijk met het ontwerpbesluit van de ontgrondingsvergunning ter inzage gelegd.

In het nieuwe "Bestemmingsplan Buitengebied, herziening winterbed Vecht, deelgebied Stegeren" van de gemeente Ommen heeft bijna het gehele projectgebied de bestemming "Natuur" gekregen. De rivier de Vecht de bestemming "Water". Een klein gebied heeft de bestemming "Agrarisch met waarden". Daarnaast hebben de meeste percelen een dubbelbestemming, zoals "waarde Archeologische verwachting 1", "waarde-Landschap", "waarde-Rivier(oevers)" of "Waterstaat". Deze bestemmingen komen overeen met de toekomstige functies in de betreffende gebieden.

In het nieuwe "Bestemmingsplan Buitengebied Hardenberg, herziening winterbed Vecht, deelgebied Rheezermaten en Diffelen" van de gemeente Hardenberg heeft het projectgebied bij Diffelen de bestemming "Natuur-besloten heide ontginningslandschap", "Natuur-beekdallandschap", "Agrarisch met waarden-beekdallandschap" en "Water". De percelen hebben daarnaast de dubbelbestemming "Waarden – archeologie 2 of 4)". Deze bestemmingen komen overeen met de toekomstige functies in het betreffende gebied.

Bij de uitvoering van de ontgrondingswerkzaamheden zal rekening moeten worden gehouden met de archeologische waarden en belangen die aanwezig zijn in het plangebied. Dit is vastgelegd in de vergunningsvoorschriften.

De voorgenomen ontgrondingswerkzaamheden passen binnen de ruimtelijke plannen van de provincie en de gemeenten Ommen en Hardenberg.

6.4 Bodem en water

Bodem

In het plangebied Karshoek-Stegeren bevinden zich verschillende bodem types met een grote lokale variatie. Binnen het plangebied vindt over een oppervlak van circa 48 hectare grondverzet plaats. Roodoornige vechtdalgronden beslaat het grootste deel van het plangebied. Verder wordt er in het gebied hoge zwarte enkeerdgronden, vorstvaaggronden en op een enkele locatie hoge bruine enkeerdgronden aangetroffen. Enkeerdgronden zijn veelal gronden die een organische stof houdende bovenlaag hebben, die is ontstaan door langdurig landbouwgebruik. Vaaggronden zijn relatief jonge gronden waardoor slechts beperkt bodemvorming heeft plaatsgevonden.

Voor het Vechtdal, is een verkennend milieukundig bodemonderzoek uitgevoerd door Arcadis (Verkennd milieukundig bodemonderzoek Vechtdal, Arcadis, 2017). Uit vooronderzoek is gebleken dat in het gebied nauwelijks bodembedreigende activiteiten plaatsgevonden hebben. Er zijn alleen plaatselijk lichte verontreinigingen aangetroffen. Het gaat om locaties waar dempingen plaatsgevonden hebben en waar kades met ander materiaal dan de van nature aanwezige grond aangelegd zijn. Voor deze locaties is verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. Tijdens het veldonderzoek zijn in de boven- en ondergrond van het gebied zintuigelijk geen verontreinigde stoffen aangetroffen. Tijdens het laboratoriumonderzoek zijn grondmonsters onderzocht. Deze monsters voldoen allemaal aan de kwaliteit 'Achtergrondwaarde – altijd toepasbaar'. Het verkennend milieukundig bodemonderzoek concludeert dat de gevonden gehalten in de bodem in milieuhygiënische zin geen belemmeringen vormen voor het huidige en het toekomstige gebruik van het terrein en dat er vanuit de Wet bodembescherming geen noodzaak is voor het uitvoeren van nader onderzoek en/of het treffen van saneringsmaatregelen. Grondverzet is toegestaan. Daarbij moet gewerkt worden conform het Besluit bodemkwaliteit.

Verwacht wordt dat bij de uitvoering van de ontgrondingswerkzaamheden de bodembelangen niet geschaad zullen worden.

Water

De uitvoering van de herinrichting van het projectgebied Karshoek Stegeren is een initiatief van Waterschap Vechtstromen. Het plangebied bevindt zich tussen stuw Mariënberg en stuw Junne. De waterstanden in de Vecht worden in de zomer sterk bepaald door de aanwezige stuwen. In de huidige situatie wordt omgekeerd peil beheer gehanteerd, wat betekent dat de zomerpeilen hoger zijn dan de winterpeilen.

Als gevolg van ingrepen in de Vecht in het verleden, is de Vecht gaan reageren als een regenrivier: in de zomer is er bijna geen waterafvoer, in de winter zijn er grote pieken. De voorgenomen werkzaamheden hebben gevolgen voor verschillende wateraspecten, zoals oppervlaktewaterkwantiteit, grondwaterkwantiteit, waterkwaliteit en waterveiligheid. De effecten van de werkzaamheden op deze wateraspecten worden hierna verder beschreven.

Oppervlaktewaterkwantiteit

Er is een watersysteemanalyse gemaakt van de Vecht (Waterschap Vechtstromen, 2017). Daarmee zijn de effecten van het voorkeursalternatief op het oppervlaktewater bepaald.

Gebleden is, dat de waterpeilen nagenoeg gelijk blijven aan de huidige situatie. In de winterperiode wordt een maximaal verschil berekend van 3 cm ter plaatse van het plangebied net benedenstrooms van stuw Mariënberg. De stroomsnelheid verandert niet. Gedurende de laagste zomerperiode treedt er nagenoeg stilstaand water op.

Grondwaterkwantiteit

De maatregelen hebben zowel effecten tijdens de periode met de laagste grondwaterstand (GLG) als met de hoogste grondwaterstand (GHG). Er zijn zowel verdrogende effecten als vernattingseffecten berekend. De belangrijkste effecten op de grondwaterstanden zijn als volgt:

- De grondwaterstand in het plangebied is lokaal meer dan 50 centimeter verlaagd. Dit geldt zowel voor de GLG als de GHG. Dit komt doordat het lage waterpeil van stuwvak Vilsteren over het hele verlengde deel van de nevengeul invloed heeft op de grondwaterstanden, terwijl dat in de huidige situatie niet het geval is. Daarnaast heeft aanleg van de Meander een verlagend effect op de omgeving (de drainerende werking van de Vecht wordt landinwaarts verplaatst)
- Ten noorden van de stuw Junne is een verhoging van de GLG en beperkt van de GHG berekend. Dit is een gevolg van de lokale bodemverhoging van de hier aanwezige bestaande nevengeul en de bijbehorende peilstijging.
- Ten oosten van de meander ontstaat een verhoging van de GLG en GHG van maximaal 0,3 meter door het dempen van de oude loop.

De effecten op de grondwaterstanden zijn voornamelijk van invloed op de natuurwaarden. Dit zijn beoogde effecten.

Waterkwaliteit

De inrichtingsmaatregelen die in Karshoek-Stegeren worden uitgevoerd geven deels invulling aan de KRW-doelen voor de Vecht. De nieuwe meander zorgt voor variatie in de stromingscondities, stroomsnelheden en als gevolg daarvan voor variatie in de diepte van de rivierbedding. Dit zorgt voor een gunstige variatie in habitat voor vissen, macrofauna en waterplanten. Bovendien belemmert een bochtig tracé bij piekafvoeren het wegspoelen van de bodem met alles wat daarin leeft. Omdat in het ontwerp zowel in de hoofdgeul als in nevengeul Junne dood hout wordt aangebracht wordt in ruime mate voldaan aan de Kaderrichtlijn Water (KRW)-maatregel "inbrengen dood hout". Door het aanbrengen van flauwe oevers over een groot deel van het traject en het verwijderen van de nog aanwezige oeververdediging wordt invulling gegeven aan een natuurlijker inrichting van de oevers met natuurlijk substraat.

Op een aantal locaties wordt zo afgegraven dat ruimte ontstaat voor moerassige vegetatie. Deze locaties vormen paai-, foerageer- en overwintergebied van beekvissen.

Daarnaast geven deze moerassen ook ruimte aan watervogels.

Voor het bereiken van een goede doorstroming worden nevengeulen aangelegd. Deze fungeren als stapstenen in perioden met lage afvoer. In het plangebied van Karshoek-Stegeren wordt de huidige nevengeul met bijna 2 kilometer verlengd. Dat betekent dat dit project 2 kilometer nieuwe stromende Vecht

realiseert. Door de aanwezigheid van landbouw, grondwaterafhankelijke natuur en het gewenste veiligheidsniveau is ontstuwung van de Vecht niet realiseerbaar.

Verwacht wordt dat door logischer verkaveling van omliggende gronden en aandacht voor de stromingsroute van de Vecht de kwaliteit van het afstromende water uit het winterbed de aanwezige vegetatie licht positief zal beïnvloeden. Dit effect is vooral van toepassing op de Natura 2000-doelen (stroomdalgraslanden).

Waterveiligheid

De opstuwende werking van het ontwerp betreft de hoogwatersituatie die gemiddeld genomen 1 keer in de 200 jaar mag voorkomen. Over het gehele lengteprofiel gezien is de opstuwende werking van het ontwerp nagenoeg gelijk aan de huidige situatie, waarmee voldaan wordt aan de T=200 norm. Echter, op basis van lokale detaillering van de verdeling van de aanvullende ruwheid voor de herinrichting Karshoek-Stegeren is gebleken dat er met name als gevolg van de oeverbegroeiing (stroomdalgraslanden), de aanleg van natuurvriendelijke oevers en de aanleg van de nevengeul op enkele locaties sprake is van een beperkte verhoging van de maatgevende hoogwaterstand (MHW) (maximaal 10 cm). Echter het MHW blijft in alle gevallen lager dan de aanwezige kruinhoogte van de kering. Na uitvoering van de inrichtingsmaatregelen wordt gedurende circa 5 jaar overgangsbeheer toegepast op de stroomdalgraslanden, de nevengeul en de natuurvriendelijke oevers. Tijdens deze periode van overgangsbeheer blijft de ruwheid van het winterbed nagenoeg gelijk aan de huidige situatie.

Daarna zal begrazingsbeheer worden toegepast.

Geconcludeerd kan worden dat de wijzigingen in de oppervlakte- en grondwaterkwantiteit als gevolg van de herinrichting van Karshoek-Stegeren indirect invloed hebben op de natuurwaarden en de omliggende landbouwpercelen. De effecten op natuur zijn beschreven in paragraaf 6.5, de effecten op de landbouw in paragraaf 6.8. De herinrichting van Karshoek-Stegeren levert een positieve bijdrage aan de KRW-doelen voor de Vecht door onder andere het aanbrengen van natuurlijke flauwe oever en ruimte te bieden aan vegetatie en dood hout en het creëren van variatie in stromingscondities door meandering en de nevengeulen.

6.5 Natuur

Het herstellen, in stand houden en verbeteren van de aanwezige natuur in het plangebied is een van de belangrijke doelstellingen van de herinrichting van het plangebied. Als gevolg van de beoogde natuurontwikkeling zal de ecologische situatie in het plangebied in kwaliteit toenemen. De uit te voeren inrichtingsmaatregelen kunnen echter ook leiden tot (tijdelijke) aantasting of verstoring van de aanwezige natuurwaarden.

Ecogroen heeft voor het project een toets gebiedsbescherming en een flora en faunaonderzoek uitgevoerd.

Natura 2000-gebied

Voor de herinrichting van Karshoek-Stegeren zijn twee Natura 2000-gebieden relevant: Vecht- en Beneden-Reggegebied waarbinnen het plangebied voor Karshoek-Stegeren zich bevindt en het nabijgelegen Engbertsdijkswen. De herinrichting heeft mogelijk effect op de instandhoudings-doelstellingen van deze natuurgebieden. Het Natura 2000-gebied Vecht- en Beneden-Reggegebied is aangewezen als habitatrichtlijngebied. Voor habitattypes in het plangebied ligt de opgave voornamelijk in het uitbreiden van grondwaterafhankelijke natuur, stroomdalgraslanden en vochtige alluviale bossen. Voor de rivier de Vecht zijn een aantal kenmerkende soorten benoemd die behouden en zo mogelijk uitgebreid dienen te worden. Deze soorten staan onder druk door de huidige inrichting van de Vecht. Het gaat hier om de bittervoorn, kleine modderkruiper, grote modderkruiper en de rivierdonderpad.

De belangrijkste knelpunten in het Natura 2000-gebied Vecht- en Beneden-Reggegebied bestaan uit verdroging door (lokale) ontwateringen, grondwateronttrekkingen en bebossing en het wegvallen van de morfodynamiek door normalisatie van de Vecht en de aanleg van stuwen. Door de aanleg van meanders en ontstenen van de oevers wordt meer ruimte gerealiseerd voor natuurlijke morfologische processen waar onder andere het habitatype blauwgrasland van profiteert. Ook ontstaat er ruimte voor zowel stromingsluwe delen in de rivier waar verschillende vissoorten en macrofauna voor kunnen komen.

Op circa 10 kilometer van het plangebied bevindt zich het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswenen. Dit gebied is aangewezen als Vogel- en Habitatrichtlijngebied. Omdat de Engbertsdijkswenen op ruim 10 kilometer afstand van het plangebied is gelegen draagt de herinrichting van Karshoek-Stegeren niet direct bij aan de natuurwaarden in dit Natura 2000-gebied.

Om de Natura 2000-doelen te realiseren zonder dat economische ontwikkeling wordt belemmerd, is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) ontwikkeld. Het PAS borgt dat doelstellingen van het Europese natuurbeleid worden gehaald en creëert tegelijk ruimte voor gewenste economische ontwikkeling. Het PAS-maatregelenpakket beoogt het tegengaan van de achteruitgang van alle stikstofgevoelige aangewezen habitattypen en van alle stikstofgevoelige leefgebieden van aangewezen soorten in de Natura 2000-gebieden. Tegelijkertijd worden in deze periode waar mogelijk en noodzakelijk volgens de instandhoudingsdoelstellingen, ook de kansen benut voor uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit.

Bij het opstellen van de beheerplannen van Natura 2000-gebieden komt naar voren dat bij de uitvoering van de werkzaamheden geen negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen zijn te verwachten.

De uitvoering van beheerplan- en PAS-maatregelen zijn vrijgesteld van een vergunningplicht in het kader van de Wet natuurbescherming. Alleen voor de maatregelen die niet bijdragen aan Natura 2000-doelen is het nodig om de gevolgen van stikstofdepositie te bepalen. Uit berekeningen blijkt dat het in te zetten materieel zo beperkt is dat er geen sprake is van een toename van stikstofdepositie tijdens de uitvoeringsfase.

De herinrichtingsmaatregelen in Karshoek-Stegeren zijn erop gericht om bij te dragen aan de instandhoudingsdoelstellingen voor Vecht- en Beneden Regge. Hierbij ligt de focus op natuurwaarden die binnen het plangebied voorkomen, of gewenst zijn.

Als gevolg van de maatregelen worden geschiktere omstandigheden gecreëerd voor de habitattypes stroomdalgraslanden, beuken-eikenbossen met hult en vochtige alluviale bossen. Daarnaast dragen de ingrepen in de Vecht bij aan verbeterde hydrologische en morfologische omstandigheden voor de habitatsoorten bittervoor, grote en kleine modderkruiper en rivierdonderpad.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied Karshoek-Stegeren ligt grotendeels binnen NNN-gebied. Binnen het NNN-gebied is het grootste deel aangewezen als bestaande natuur. Een ander deel is aangewezen als uitwerkingsgebied ontwikkelopgave Natura 2000. Daarnaast heeft het gebied in de Omgevingsvisie de aanduiding "zone ondernemen met natuur en water buiten de NNN". In deze zone kunnen natuur en landschap en economische groei elkaar versterken. Het streefbeeld voor dit gebied bestaat op hoofdlijnen uit het ontwikkelen van een half natuurlijke laaglandrivier met onder andere het ontwikkelen van rivier gebonden grazige vegetaties en herstel van oude meanders en oobos.

De herinrichtingsmaatregelen in Karshoek-Stegeren zijn erop gericht om invulling te geven aan het gestelde streefbeeld voor de NNN-gebieden binnen het Vechtdal. Hierbij ligt de focus op natuurwaarden die binnen het plangebied voorkomen, of gewenst zijn. Er is mogelijk sprake van (tijdelijke) negatieve effecten tijdens de realisatie van het project. Tijdelijke negatieve effecten die optreden tijdens de aanlegfase worden voor een groot deel voorkomen door tijdens de uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met de aanwezige natuur door voldoende afstand te houden van dieren en vogels en niet in de schemering te werken. Daarnaast worden de werkzaamheden uitgevoerd buiten het broedseizoen om te voorkomen dat broedende vogels worden verstoord. De werkwijze wordt vastgelegd in een ecologisch werkprotocol.

Beschermde soorten

Binnen en nabij het plangebied zijn soorten aanwezig die bescherming genieten op grond van de Wet natuurbescherming of zijn opgenomen op de Rode lijst. Ecogroen heeft in kaart gebracht welke beschermde flora en fauna aanwezig zijn binnen het plangebied.

Het plangebied bestaat uit een verscheidenheid aan leefgebieden zoals boerderijen, landbouwgronden, oude meanders, ondiepe plassen en bosjes. Door de kleinschaligheid, het reliëf en de afwisseling in het landschap

is er een groot aantal soorten die in het plangebied hun leefgebied hebben. Deze soorten zijn hieronder beschreven.

Planten

Op basis van bekende verspreidingsgegevens en terreinkenmerken zijn er binnen het plangebied geen plantensoorten bekend of te verwachten die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming. Binnen het plangebied komen wél soorten voor van de Rode lijst en soorten die beschermd waren onder de Flora en fauna wet. Het betreft de lange ereprijs, grasklokje, zwanenbloem, vaatplanten en stekelbrem. Deze soorten komen voor op zandige en schrale gronden en langs structuurrijke oevers. Door verzuring, verdroging en bemesting zijn veel van deze soorten in verspreiding achteruitgegaan.

In het kader van de algemene zorgplicht worden vaatplanten van de rode lijst verplant en worden rijroutes afgestemd met de gebiedsbeheerder/ecoloog.

Na uitvoering van de werkzaamheden zal de kwaliteit van het leefgebied toenemen door een meer natuurlijke rivierdynamiek waar hoog- en laagdynamische standplaatsen zich afwisselen.

Broedvogels

In en nabij het plangebied komen zo'n 130 beschermde broedvogelsoorten voor, uiteenlopend van watervogels tot bosvogels. Het halfopen landschap van Karshoek-Stegeren is het leefgebied voor de soorten geelgors, boompieper, groene specht, fazant en mogelijk grauwe klauwier. De Vecht zelf is geschikt leefgebied voor onder andere fuut, meerkoet en wilde eend. In het veld waargenomen soorten betreffen onder andere boompieper, geelgors, grasmus, fitis en tjiftjaf. Ook bevinden zich in het plangebied de buizerd, steenuil en kerkuil. Daarnaast broedt de huismus veelvuldig op omliggende erven nabij het plangebied.

De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen om te voorkomen dat broedende vogels worden verstoord. De werkwijze wordt vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Tijdens de aanlegfase zullen de nesten en foerageergebieden van steenuil, kerkuil en huismus niet verstoord worden.

Na uitvoering van de werkzaamheden herstelt het gebied zich voor de broedvogelsoorten. De omvorming van landbouwgrond naar meer natuurlijk grasland zal het gebied op termijn meer geschikt maken als foerageergebied voor deze beschermde soorten.

Grondgebonden zoogdieren

Het gehele plangebied is geschikt voor algemeen voorkomende zoogdieren behorend bij een kleinschalig landschap zoals haas, mol, konijn, vos, verschillende soorten muizen, hermelijn, bunzing en wezel. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen op basis van de Omgevingsverordening Overijssel 2017.

Strikt beschermde soorten die binnen het plangebied voorkomen, waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn de das, steenmarter, boommarter en otter. Binnen het plangebied is een kraam en bijburcht aangetroffen van de das. De graslanden binnen het plangebied worden door de das gebruikt als foerageergebied. Er gaan geen verblijfplaatsen van das verloren als gevolg van de herinrichting.

Tijdens de aanlegwerkzaamheden gaat de kwaliteit van het foerageergebied van de genoemde beschermde soorten tijdelijk achteruit. Ze kunnen gedurende de werkzaamheden uitwijken naar rustigere delen buiten het plangebied.

Ter bescherming van deze soorten worden de werkzaamheden conform een ecologisch werkprotocol uitgevoerd.

Vleermuizen

Binnen het plangebied komen verschillende vleermuissoorten voor. Het gaat hierbij voornamelijk om vleermuizen die het kleinschalige landschap gebruikmaken van vliegroutes en foerageergebieden. Er zijn geen vaste verblijfplaatsen vastgesteld binnen het plangebied. Voor vleermuizen treden naar verwachting geen wezenlijke veranderingen op als gevolg van de herinrichting omdat vaste verblijfplaatsen van vleermuizen niet worden aangetast en bestaande vliegroutes behouden blijven. Foerageergebieden blijven zowel tijdens als na de werkzaamheden voldoende beschikbaar indien er buiten de gevoelige periode en gefaseerd wordt gewerkt.

Amfibieën en reptielen

Er worden geen vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde reptielen verwacht binnen het plangebied. Binnen het plangebied komen verschillende beschermde amfibieën voor. Op basis van de Omgevingsverordening Overijssel 2017 geldt er een vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

Strikt beschermde soorten die binnen het plangebied voorkomen waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn de heikikker, knoflookpad en poelkikker. De voortplantingswateren van deze amfibieën blijven behouden. De overwinteringslocaties liggen op ruime afstand van het plangebied in bosgebieden. Mogelijk gaat het foerageergebied tijdelijk achteruit in kwaliteit. Er blijft echter voldoende foerageergebied voor de verschillende soorten gehandhaafd.

Verwacht wordt dat na uitvoering van de werkzaamheden het plangebied weer geschikt als leefgebied voor deze beschermde soorten. Met de aanleg van extra poelen wordt het leefgebied van deze soorten uitgebreid en verbeterd.

Vissen

Binnen het plangebied zijn geen strikt beschermde vissen aangetroffen. Er zijn wel waarnemingen bekend van kwabaal en grote modderkruiper. Voortplantingsplaatsen voor zowel de kwabaal als de grote modderkruiper, zoals ondiepe overstromingsvlaktes, ontbreken binnen het plangebied. De soorten worden op basis van habitatgeschiktheid daarom uitgesloten.

Insecten en ongewervelden

Binnen het plangebied zijn twee beschermde insecten vastgesteld. Het gaat om de sleedoornpage en de beekrombout.

Als gevolg van de werkzaamheden verdwijnt mogelijk leefgebied van de beekrombout door het dempen van de instroom en het aanbrengen van een drempel in de uitstroom van de bestaande nevengeul bij Junne. Bij de uitvoering blijven de sleedoorns behouden, zodat eitjes van sleedoornpage niet verloren gaan.

Na afloop van de werkzaamheden ontstaat opnieuw geschikt leefgebied voor de beekrombout met een aanzienlijke grotere omvang. Alle nieuwe meanders in de Vecht en vooral de meestromende nevengeul in Stegeren zorgen snel voor extra leefgebied.

Om de natuurbelangen te beschermen zal gewerkt moeten worden conform een goedgekeurde gedragscode en/of een ecologisch werkprotocol. In het ecologisch werkprotocol staat beschreven hoe negatieve effecten worden geminimaliseerd of voorkomen. Belangrijke richtlijnen hierin zijn het werken buiten het broedseizoen van vogels of de gevoelige periodes van andere soorten (bv kraamseizoen van zoogdieren of voortplantingsseizoen van amfibieën). Deze periode verschilt per soort, maar globaal gezien kan in het najaar, winter en lente (tot en met maart) gewerkt worden. Daarnaast kunnen beschermingszones worden ingesteld rondom beschermde nesten en verblijfplaatsen. Er kan eventueel in gevoelige periodes worden gewerkt in afstemming en onder begeleiding van een deskundig ecooloog. Vleermuizen kunnen verstoord worden door bouwlichten indien werkzaamheden plaatsvinden tijdens de actieve periode van de vleermuis (april-oktober). Dit kan gemitigeerd worden door tussen zonsondergang en zonsopkomst uitstralende lichtbronnen naar vliegroutes te voorkomen. Ook na het nemen van mitigerende maatregelen ondervinden enkele soorten nog negatieve effecten tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Dit gebeurt wel buiten de gevoelige periode van deze soorten. Na de werkzaamheden herstelt plangebied als leefgebied voor de meeste soorten of wordt het leefgebied zelfs uitgebreid.

6.6 Landschap en cultuurhistorie

De Vecht is van oorsprong een meanderende rivier, die werd omgeven door veengebieden. Het veengebied strekte zich uit vanaf het Duitse grondgebied tot Beerze. Na de Middeleeuwen wordt het Vechtdal ingericht als landbouwgebied en worden de venen rondom de Vecht grotendeels afgegraven. Deze veranderingen hadden grote consequenties voor de Vecht. De Vecht ontwikkelde zich tot een actiever riviersysteem met een sterk meanderend karakter. Tussen Hardenberg en Dalfsen heeft de Vecht zich ingesneden in het landschap. Daardoor werden de omliggende droge zandruggen droger en ontstonden zandverstuivingen.

Deze veranderingen hadden grote gevolgen voor de aanwezige landbouw. De vruchtbare grond werd door de Vecht afgekalfd.

Vanaf de negentiende eeuw worden resterende veengronden aan weerszijde van het Vechtdal ontgonnen en wordt de Vecht gekanaliseerd omdat transport over water via kanalen de voorkeur had boven transport over dynamische rivieren. Onderdeel van deze kanalisatie was de aanleg van zeven stuwen in de Vecht. In de afgelopen jaren ontstaat juist weer de wens de rivier natuurlijk in te richten en de kanalisatie weer ongedaan te maken.

Het huidige landschap in en rondom het plangebied kenmerkt zich door de afwisseling van natuur, landbouw en stedelijk gebied. Het rivierenlandschap van de Vecht heeft een sterk microreliëf in de vorm van oude meanders, stroomruggen, rivierduinen, steile oevers en steilranden. Een groot deel van het plangebied heeft de status van beschermd natuurgebied waardoor veel geomorfologische kenmerken zoals stroomdalruggen en oude meanders goed bewaard zijn gebleven. Daarnaast heeft het gebied veel landschappelijk waardevolle elementen zoals poelen, bosjes, struwelen en solitaire bomen. De aanwezige landbouwgronden binnen het gebied bestaan voornamelijk uit graslanden. Akkerbouw en andere hoogwaardige teelten komen binnen het gebied weinig voor.

Het plangebied is rijk aan agrarisch cultuurlandschap. Het grootste deel van het plangebied bestaat uit het zogenaamde maten en flierenlandschap. Dit kleinschalig landschap bevindt zich met name in beekdalen waar nattere omstandigheden zijn. In het verleden werden deze gebieden gebruikt voor hakhout en beweiding. Met deze beweiding kwamen van oudsher natuurlijke elementen mee zoals bloemrijke graslanden. Naast het landschap van maten en flieren, bevindt zich in het midden van het plangebied langs de randen het essenlandschap. Dit landschap heeft een karakteristiek reliëf met een open karakter en esdorpen. Aan de randen van het plangebied bevindt zich het oude hoevenlandschap. Dit landschap kent veel gelijkenis met het essenlandschap maar is kleinschaliger. Het noorden van het gebied, ter hoogte van Karshoek, kenmerkt zich als een jong heide- en broekontginningen landschap. Dit landschap bestond van oorsprong uit natte en droge heidegronden die in de loop der tijd zijn ontgonnen. Dit heeft geleid tot relatief grote open ruimtes, deels omzoomd door boscomplexen. Kenmerkend aan het landschap is het landschappelijk raamwerk van lanen, bosstructuren en waterlopen.

De herinrichting van Karshoek-Stegeren richt zich op het ontwikkelen van een half natuurlijke Vecht. Hiervoor worden onder andere een nieuwe meander aangelegd en wordt reliëf terugbracht op geëgaliseerde delen ten behoeve van stroomdalgraslanden. Door de meandering wordt de Vecht lokaal beter zichtbaar en beleefbaar. Door de meandering wordt de landschappelijke kwaliteit van de Vecht verbeterd doordat de rivier van een gekanaliseerde rivier wordt omgevormd naar een half natuurlijke rivier.

Na de herinrichting zal er meer ruimte zijn voor natuurontwikkeling (bijvoorbeeld vochtige graslanden en stroomdalgraslanden) doordat enkele landbouwpercelen worden omgezet naar natuur. Dit versterkt het agrarisch cultuurlandschap van maten en flieren doordat deze bloemrijke graslanden, die kenmerkend zijn voor dit type landschap terug worden gebracht in het gebied. Ook worden omstandigheden gecreëerd waarbij oobos zich kan ontwikkelen. Hierdoor ontstaat langs de Vecht een aantrekkelijk en afwisselend landschapsbeeld dat past bij het karakter van een (half) natuurlijke laaglandrivier.

Verwacht wordt dat het uitvoeren van de ontgrondingswerkzaamheden een positief effect heeft op de landschappelijke waarden in het gebied.

Binnen het plangebied Karshoek-Stegeren bevinden zich geen cultuurhistorische gemeentelijke of rijksmonumenten. Wel grenst een rijksmonument aan het plangebied. Het gaat hier om de stuw Junne. Deze stuw maakt deel uit van een complex met schuivenloods en rolbruggen. Deze stuw werd circa 1920 in opdracht van Rijkswaterstaat aangelegd om verzanding te beperken en waterstanden te verhogen ten behoeve van de scheepvaart.

In de nabijheid van het plangebied bevinden zich de kernen Stegeren, Junne en Beerze. Het dorpsgezicht van Beerze is een beschermd dorpsgezicht. Beide elementen worden niet aangetast door de voorgenomen werkzaamheden.

6.7 Archeologie

De aanvraag voor de ontgrondingsvergunning hebben wij voor advies voorgelegd aan de archeoloog van het Oversticht. Op 21 februari 2019 hebben wij het archeologisch advies van het Oversticht ontvangen. In het advies staat het volgende.

In het projectgebied Karshoek Stegeren is archeologisch onderzoek uitgevoerd in twee locatiegebieden: het nieuwe traject van de Vecht en de te graven poelen 1 t/m 3.

Nieuwe traject Vecht

Ten aanzien van het nieuwe traject tonen de boringen een zeer dynamisch rivierdal. De meeste klei-, leem- en humeuze zandlagen kunnen worden toegeschreven aan zich verplaatsende geulvullingen of vullingen van kleine kronkelwaardgeultjes. Ook de vele dunne zand-/klei- en humusbandjes kunnen worden toegeschreven aan kleine kronkelwaardgeulen. De zandafzettingen daarbuiten betreffen vooral kronkelwaardafzettingen en andere fluviatiele afzettingen. Op basis van de beschikbare gegevens is het niet mogelijk de vele kronkelwaarden en andere fluviatiele afzettingen te dateren. Wel kan worden gesteld dat de kronkelwaardsystemen die zich het dichtstbij de oorspronkelijke hoofdgeul bevinden zoals die rond 1900 stroomde, het jongst zijn. Een datering van enkele honderden jaren oud is daarbij het meest waarschijnlijk. Aangezien de rivier zich ongeveer 1 – 1,5 m heeft ingesneden in de Pleistocene ondergrond, zijn eventuele archeologische resten uit het laat-Paleolithicum en vermoedelijk ook het Neolithicum door erosie geruimd. Tijdens het veldonderzoek zijn geen vegetatielagen op de fluviatiele afzettingen aangetroffen, behalve inde geulafzettingen. Dit duidt erop dat vegetatie onvoldoende gelegenheid heeft gehad om zich te ontwikkelen, of dat deze door latere erosie geruimd is. Archeologisch relevante lagen zijn daarom niet waargenomen. Vanuit archeologisch perspectief is er geen reden tot vervolgonderzoek.

Poelen

Ook bij de poelen tonen de boringen een zeer dynamisch rivierdal en zijn delen waarschijnlijk weg geërodeerd. Hoewel de kans op archeologische resten klein is, kunnen er wel vindplaatsen aanwezig zijn. De twee poelen hebben echter geen intact bodemprofiel, waardoor de kans op archeologische resten nihil is. Het uitvoerend onderzoeksbedrijf adviseert dan ook geen vervolgonderzoek uit te voeren. De regioarcheoloog onderschrijft de conclusies van het uitvoerend bedrijf.

De provinciaal archeoloog sluit zich aan bij dit advies, met daarbij de opmerking dat op de locaties waar de stroomdalgraslanden moeten komen het van belang is dat bij de uitvoering gelet wordt op mogelijke toevalsvondsten. Deze dienen conform art. 5.10 van de Erfgoedwet gemeld te worden.

Wij nemen het advies van het Oversticht over. In voorschrift 8 zijn de opmerkingen van de provinciaal archeoloog vastgelegd.

6.8 Landbouw

Het plangebied ligt in het buitengebied, waar aan de randen van het gebied agrarische bedrijven liggen. De (melk)veehouderij vormt de belangrijkste agrarische sector in dit gebied. Voor de veehouderij worden percelen gebruikt als grasland voor beweiding of voor de teelt van voedergewassen zoals mais. In mindere mate komt ook akkerbouw voor.

Veel landbouwgronden van agrarische bedrijven liggen versnipperd over het gebied, waardoor boeren soms lange afstanden moeten afleggen voordat zij bij hun percelen zijn. Een ander knelpunt voor de agrarische bedrijven met percelen in het winterbed is het optreden van verdroging van het winterbed in de zomerperiode. In de zomer kunnen grondwaterstanden sterk uitzakken waardoor droogte en droogschade kan optreden aan gewassen. Natschade als gevolg van hoge grondwaterstanden in natte perioden is ook een voorkomend probleem.

Door het uitvoeren van de maatregelen verandert het hydrologische systeem in het gebied. Als gevolg van de ingrepen zullen ter hoogte van Stegeren de gemiddelde grondwaterstanden verlagen. De toename in

droogteschade treedt vooral op naast de verlengde nevengeul en ter plaatse van de nieuwe meander. Aan de overzijde van de Vecht kan juist een vermindering van de natschade optreden.

Het waterschap heeft peilbuizen geplaatst in het gebied, waarbij de nul situatie is vastgelegd en zal worden vergeleken met de grondwaterstanden in de toekomstige situatie.

In overleg met de landeigenaren worden maatregelen uitgewerkt om mogelijk optredende schade te beperken door het nemen van mitigerende maatregelen zoals het realiseren van peilgestuurde drainage of aanleg van een irrigatiesysteem.

De verlegging van de Vecht heeft consequenties voor de agrarische kavels in en grenzend aan het plangebied. Ten behoeve van de herinrichting heeft ruilverkaveling plaatsgevonden waarbij landbouwgrond is geruild voor natuur. Hiervoor waren agrarische ruilgronden beschikbaar. In totaal is circa 30 hectare van eigenaar verwisseld.

• 6.9 Conclusie

Op grond van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat andere belangen niet onevenredig worden geschaad. Wij zijn van mening dat de voorgenomen ontgroning op een verantwoorde wijze kan worden uitgevoerd op basis van verleende vergunning met voorschriften.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

De ontgrondingenvergunning ligt samen met andere besluiten over dit onderwerp ter inzage.

Wat ligt ter inzage?

De volgende besluiten met bijbehorende stukken liggen ter inzage:

Van het bevoegd gezag Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel:

- Ontgrondingenvergunning voor deelgebied Karshoek-Stegeren
- Ontgrondingenvergunning voor deelgebied Rheezermaten

Van het bevoegd gezag de raad van de gemeente Hardenberg:

- Bestemmingsplan 'Buitengebied, herziening winterbed Vecht, deelgebieden Rheezermaten en Diffelen'. Het bestemmingsplan is gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan. De wijzigingen betreffen:
 - o Ligging en regels gasleidingen: deze aanpassingen hebben plaatsgevonden naar aanleiding van een zienswijze van de Gasunie;
 - o Regels archeologie: deze zijn afgestemd op het archeologisch onderzoek ter voorkoming van dubbel onderzoek.
 - o 23 bestemmingsgrenswijzigingen, waaronder plangrenswijzigingen waardoor (delen van) percelen niet langer onderdeel uitmaken van het plan: deze aanpassingen komen voort uit een controle van de digitale kaart met de luchtfoto en perceelsgrenzen en in twee gevallen op aangeven van betrokkenen.

Van het bevoegd gezag de raad van de gemeente Ommen:

- Bestemmingsplan 'Buitengebied, herziening winterbed Vecht, deelgebied Karshoek-Stegeren'. Het bestemmingsplan is gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan. De wijzigingen betreffen:
 - o Plangrenscorrectie. Per abuis lag het plan ook over grondgebied van Hardenberg.
 - o 6 bestemmingsgrenswijzigingen, waaronder plangrenswijzigingen waardoor (delen van) percelen niet langer onderdeel uitmaken van het plan: deze aanpassingen komen voort uit een controle van de digitale kaart met de luchtfoto en perceelsgrenzen.
 - o

Van het bevoegd gezag dagelijks bestuur Waterschap Vechtstromen:

- Projectplan Waterwet, Rheezermaten, Vecht
- Projectplan Waterwet, Karshoek-Stegeren, Vecht

Tot de bijbehorende stukken behoren in elk geval:

- Milieueffectrapport 'MER Herinrichting Rheezermaten';
- Aanvulling plan-projectMER herinrichting Rheezermaten;
- Milieueffectrapport 'MER Herinrichting Karshoek-Stegeren';
- Aanvulling Plan-projectMER Herinrichting Karshoek-Stegeren.

Waar liggen de stukken ter inzage?

Alle stukken zijn in te zien op de volgende locaties:

- Gemeentehuis Hardenberg, Stephanuspark 1, 7772 HZ Hardenberg
- Gemeentehuis Ommen, Chevallerastraat 2, 7731 EE Ommen
- Provinciehuis Overijssel, Luttenbergstraat 2, 8012 EE Zwolle
- Waterschap Vechtstromen, Kooikersweg 1, 7609 PZ Almelo

Daarnaast zijn de stukken digitaal in te zien op de volgende locaties:

- bestemmingsplan 'Buitengebied, herziening winterbed Vecht, deelgebieden Rheezermaten en Diffelen' op <http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen?planidn=NL.IMRO.0160.0000BP00309-VG01> of op de gemeentelijke website: <https://www.hardenberg.nl/inwoners/bouwen-en-verbouwen/ruimtelijke-plannen.html>

- bestemmingsplan 'Buitengebied, herziening winterbed Vecht, deelgebied Karshoek-Stegeren' op <http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/?planidn=NL.IMRO.0175.buiten2012bp0030-VG01> of op de gemeentelijke website <https://www.ommen.nl/inwoners/bouwen-en-verbouwen/ruimtelijke-plannen.html>
- ontgrondingenvergunning op <https://www.overheid.nl/>
- projectplan Waterwet, Rheezermaten, Vecht en projectplan Waterwet, Karshoek-Stegeren, Vecht

De besluiten worden voor de mogelijkheid van beroep als één besluit aangemerkt (artikel 8.3 Wet ruimtelijke ordening). Beroep kan worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (artikel 3.29 lid 2 Algemene wet bestuursrecht).

Wie kan beroep instellen?

Belanghebbenden die tijdig een zienswijze hebben ingediend of belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat zij geen zienswijze naar voren hebben gebracht over één van de ontwerpbesluiten.

Wanneer kan beroep worden ingesteld?

In de periode van donderdag 24 oktober 2019 tot en met woensdag 4 december 2019.

Hoe kan beroep worden ingesteld?

Zie <https://www.raadvanstate.nl/bestuursrechtspraak/hoger-beroep/>:

- Door een brief te sturen naar de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA Den Haag. In die brief vermeldt u naam en adres, de datum, de omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent én waarom u het daar niet mee eens bent. U stuurt een kopie van dit besluit mee met het beroepschrift. U ondertekent de brief en stuurt deze naar het postadres van de Raad van State.
- Door een fax te sturen naar de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Eventuele bijlagen kunt u dan per gewone post nazenden.
- Daarnaast kunnen burgers digitaal beroep instellen via het Digitaal loket op de website van de Raad van State. Let op: beroep instellen per e-mail is niet mogelijk!

Voorlopige voorziening

Het instellen van beroep heeft geen schorsende werking op het besluit. Hiervoor kunnen belanghebbenden die beroep hebben aangetekend een voorlopige voorziening vragen. Het verzoek om voorlopige voorziening kan worden gericht aan de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op dezelfde wijze als beroep. Indien het verzoek tijdens de beroepstermijn wordt ingediend, treden de besluiten die het betreft niet in werking voordat op het verzoek is beslist.

Meer informatie?

Kijk op <https://www.vecht-portal.nl/landingpages>.

Tenslotte kunt u voor inhoudelijke vragen terecht bij Waterschap Vechtstromen, telefoonnummer 088-2203333.

Een exemplaar van deze beschikking hebben wij gezonden aan:

- Waterschap Vechtstromen, t.a.v. de heer J. van Veen
- Burgemeester en Wethouders van Ommen
- Burgemeester en Wethouders van Hardenberg
- Het Oversticht, t.a.v. mevrouw S. Wentink
- Staatsbosbeheer
- Landschap Overijssel
- Bureau Beheer Landbouwgronden
- Overige betrokken grondeigenaren